

www.amerikanuutiset.com

AMERIKAN UUTISET

The National Newspaper for Finnish-Americans

1. joulukuuta 2021 • December 1st, 2021 • 89. vuosikerta • NO 22

Hinta / Price \$4,00

Historioitsija Olavi Koivukangas täytti 80 vuotta

Pitkäaikainen Siirtolaisuusinstituutin perustaja ja ex-johtaja Olavi Koivukangas täytti 80 vuotta 12. marraskuuta 2021. Hän syntyi äitinsä kotona Halsualla kun isä Evijärveltä oli torjumassa itärajalla väkivaltaisia maahanmuuttajia vuonna 1941. Talon vanhimpana poikana hänet opetettiin lapsesta lähtien työntekoon. Olavista tuli ylioppilas Kokkolassa 1960, jonka hän suoritti varusmiespalveluksen. Syksyllä 1961 jääkärivänrikki lähti Turun yliopistoon opiskelemaan historiaa.

Vuonna 1968 Olavi Koivukankaalle myönnettiin Australian National Universityn apuraha väitöskirjan tekoa varten aiheena skandinaavinen siirtolaisuus Australiaan. Hän matkusti vaimonsa kanssa Australiaan laivalla Afrikan ympäri tammikuun

1969. Huhtikuussa 1972 valmistui ensimmäisen suomalaisen tekemä väitöskirja Australiassa. Paluu Suomeen tapahtui elokuussa 1972 Australiassa syntyneen Siru-tyttären kanssa Uuden-Seelannin, Tahitin, Havaijin, Kanadan ja Yhdysvaltojen kautta.

Turun yliopiston historian laitoksella Olavi Koivukangas jatkoi Australian suomalaisten tutkimusta. Työn ohella hän teki aiheesta suomalaisen väitöskirjan v. 1986. Jo Australiassa Koivukankaalle heräsi ajatus, että myös Suomessa tarvittaisiin siirtolaisuuden tutkimuslaitos. Hän ryhtyi perustamaan laitosta professori Vilho Niitemaan kanssa. Siirtolaisuusinstituutti avattiin Turussa 1974 ja Olavi Koivukangas valittiin sen johtajaksi.

Instituutin toiminta laajeni kansainväliseksi tutkimuslaitokseksi.

Olavi Koivukangas tuli amerikansuomalaisille tutuksi useiden Finn-Fest-vierailujensa aikana.

Peräseinäjoella avattiin Pohjanmaan aluekeskus ja myöhemmin Suomen Siirtolaisuusmuseo, jonka Maailmanraitille on tuotu siirtolaisten rakennuksia eri puolilta maailmaa. Mielenkiintoisin on härnäläisen rangaistusvanki

Matti Unkurin rakentama hirsitalo, joka on suurella vaivalla saatu tuotua Siperiasta. Siirtolaisuusmuseosta on tullut suosittu matkailukohte. Peräseinäjoen hautausmaalla perustettiin myös Ulkosuomalaisten muistolehto siirtolaisille, jotka haluavat viimeisen lepopaikkansa kotimaan mullassa.

Toimittuaan 35 vuotta Siirtolaisuusinstituutin johtajana Olavi Koivukangas jäi 68-vuotiaana eläkkeelle. Sen jälkeen hän perusti siirtolaisuuteen keskittyvän kustantamon OK-kirja, joka on julkaissut 12 kirjaa. Näistä niistä puolet hänen itsensä kirjoittamia. Ensimmäinen kirja oli ”Halaistu sydän” (2012), joka kertoi Australian suomalaisista. Seuraavaksi ilmestyi romaani ”Titanicin kolmas luokka” (2015). Se kertoo ylihärnäläisen Panulan perheen

murheellisen tarinan kun äiti (41 v.) ja viisi poikaa hukkuivat Titanicin mukana v. 1912. Isä oli jo New Yorkissa odottamassa perhettään.

Koivukankaan viimeisin kirja on ”Koivukangas Söderena suku Evijärvellä”, mikä ilmestyi kirjoittajan 80-vuotispäiväksi 12.11.2021. Kaksi lappalaisia verottanutta pirkkalaisveljestä asettui asumaan kalaisan järven rannalle. Kylä sai poikien isän Enakin mukaan nimen Enaperä, jota asuttivat Söder-Enan ja Norr-Enan suvut. Harva suku Suomessa on asunut tuhat vuotta samalla paikalla. Tilan päärakennus on siirretty nykyiselle paikalle v. 1834 Matti Antinpoika Söderenan toimesta. Isäntä ei ollut pystyttämässä taloa, sillä hän oli Vaasan linnassa seurauksena mahdollisista tappeluista paikallisena häjynä. Ja

päähäjyn Härmän Antti Isotalon isoäiti oli Söderenan sukua ja Iso-Antti kävi Koivukankaalla tapaamassa serkkujaan. Syntymäpäiväksi ilmestynyt sukukirja on omistettu tuleville sukupolville tunnuslauseella ”Ellet tiedä mistä olet lähtöisin, et tiedä, kuka olet ja minne olet menossa”.

Työn ohella Olavi Koivukankaan tärkein harrastus on ollut urheilu. Hänen pääalajinsa oli moukarinheitto, jossa hänen ennätöksensä on 55 metriä. Veteraanuurheilussa hänellä on 30 Suomen mestaruutta, Euroopan mestaruus ja kaksi MM-mitalia. Harrastus jatkuu yhä ja hän valmentaa nuorempia.

Olavi Koivukangas on noudattanut filmitähti Charlie Chaplinin elämänohjetta:

”Jos aiot elää vanhaksi, pitää tehdä työtä.”